Lietas arhīva Nr. C-2520-22/35
ECLI:LV:KURT:2022:0907.C69252022.3.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Kurzemes rajona tiesa: tiesnesis I.Kligačs
ar sekretāri S.Višķeri, piedaloties prasītājas pārstāvei- zvērinātai advokātei I.Pazarei, atbildētāja pārstāvei /pers. A/ **2022. gada 07.septembrī** izskatīja atklātā tiesas sēdē MS Teams platformā civillietu /pers. B/ prasībā pret /Nosaukums A/ pašvaldību par rīkojuma Nr. 29-pers un lēmuma Nr. 1.13/IZ706 atcelšanu,-

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja 2022. gada 21. aprīlī griezusies tiesā ar prasību pret atbildētāju par 2022.gada 10.februāra rīkojuma Nr. 29-pers un 2022.gada 17.marta lēmuma Nr. 1.13/IZ706 atcelšanu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka ar /Nosaukums A/ pašvaldības izpilddirektora 2022. gada 10. februāra rīkojumu Nr. 29-pers atbildētājai kā /Nosaukums A/ pašvaldības /amats/ izteikts rājiens par 2020. gada 6. februāra darba līguma Nr. 26/2020 3.1 un 3.2. punktā, tai skaitā, Amatu apraksta 9.10., 12.3., 12.8.punktos norādīto darbinieka pienākumu pārkāpšanu. Rīkojumā konstatēts disciplinārs pārkāpums, jo prasītāja kā /amats/ nav pildījusi visus savus pienākumus un nosacījumus, kuri viņai uzdoti ar darba līgumu un noteikti amata aprakstā un Darba kārtības noteikumos.

Norāda, ka disciplinārsoda piemērošanas pamatā ir /amats/ /pers. C/ Būvniecības informācijas sistēmā (turpmāk- BIS) sagatavotais noteiktas formas Atzinums par būves pārbaudi (turpmāk arī- Atzinums), ko /Nosaukums A/ pašvaldība novērtējusi kā administratīvā akta pazīmju saturošu, kura noformēšanā nav ievērotas administratīvā akta noformēšanas prasības.

[1.2] Prasītāja šo rīkojumu pārsūdzējusi, bet /Nosaukums A/ pašvaldības izpilddirektors 2022. gada 17. martā lēmis piemēroto disciplinārsodu neatcelt.

Rīkojumu uzskata par nelikumīgu un atceļamu, jo strīdus Atzinumu par būves pārbaudi ir sagatavojis /amats/ BIS sistēmā, atbilstoši BIS sistēmas iestatījumiem, kur BIS sistēma pati ģenerē dokumenta sastāvdaļas noteiktā formā, atbilstoši izvēlētā dokumenta veidam. Minētā atzinuma sagatavošana ietilpst attiecīgā /amats/ kompetencē, un viņš šādu atzinumu sagatavošanu veic patstāvīgi bez /amats/ iesaistes. Turklāt pats strīdus atzinumu noformējušais darbinieks par atzinuma noformēšanu nav disciplināri sodīts.

Uzskata, ka /amats/ nevar kļūt atbildīgs par /amats/ kompetencē ietilpstoša pienākuma iespējamu neatbilstošu izpildi, kas /Nosaukums A/ pašvaldības ieskatos nav disciplināri sodāma.

Pretēji atbildētājam, uzskata, ka Atzinums par būves pārbaudi nav administratīvais akts, bet tikai starplēmums. Līdz ar ko prasītājas disciplināra sodīšana par viedokli juridiski komplicētā un neviennozīmīgi vērtējamā jautājumā nav pieļaujama.

[1.3] Domā, ka atbildētājs vēlas panākt prasītājas atbrīvošanu no darba. Kopš 2020. gada decembra bijuši 14 rīkojumi, neskaitot darba e-pasta pieprasījumus, kas bez juridiska un administratīva atbalsta no pašvaldības puses ievērojami apgrūtina būvvaldes darbu, atkārtoti apstiprina atbildētāja nepamatotu un neslēpti tendenciozu, diskriminējošu attieksmi konkrēti pret prasītāju, ko prasītāja piedzīvo ikdienā no atbildētāja izpilddirektora puses.

Pamatojoties uz Darba likuma 9.panta otro daļu, 29.panta trešo daļu un 90.panta ceturto daļu lūdzu tiesu atcelt /Nosaukums A/ pašvaldības 2022.gada 10.marta rīkojumu Nr. 29-pers "Par disciplinārsoda piemērošanu /pers. B/"; /Nosaukums A/ pašvaldības 2022. gada 17. marta lēmumu Nr. 1.13./IZ706 "Par atteikšanos atcelt /pers. B/ ar 2022. gada 10. februāra rīkojumu Nr. 29-pers piemēroto disciplinārsodu".

[2] 2022. gada 24. maijā tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi, kuros prasību neatzīst.

[2.1] 2021. gada 8. decembrī /Nosaukums A/ pašvaldība saņēmusi /adrese A/ dzīvojošas iedzīvotājas /pers. D/ pārstāves iesniegumu par /Nosaukums A/ pašvaldības būvvaldes 2021. gada 8. novembra Atzinuma par būves - dzīvojamās mājas n/ī /adrese A/ apsekošanu - apstrīdēšanu. Lietvedība tika uzsākta /Nosaukums A/ domes Administratīvo aktu strīdu komisijā, kura atzina 2021. gada 8. novembra Atzinumu par būves pārbaudi par prettiesisku un atceļamu, jo tas nesatur atsauces uz normatīvajiem aktiem, nav norādīts apstrīdēšanas termiņš.

[2.2] Būvvalde savu funkciju ietvaros kontrolē būvniecības procesu un tā atbilstību Būvniecības likuma un citu būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasībām. Tās pienākums ir nodrošināt būvvaldes izsniegto dokumentu izdošanas un aprites atbilstību normatīvo aktu prasībām, tai skaitā Administratīvā procesa likumam, un ņemot vērā, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir nodrošināt savā administratīvajā teritorijā būvniecības procesa tiesiskumu un, ka autonomu funkciju izpildi organizē un par to atbild pašvaldība, pašvaldībai ir bijis pienākums noskaidrot apstākļus, kāpēc būvvalde izsniegusi Atzinumu, kas neatbilst Administratīvā procesa likumā norādītajām prasībām un Būvniecības likumā atrunātai kārtībai situācijā, kad papildus iepriekš norādītajiem apstākļiem Iesnieguma iesniedzēja atsaucas, ka /amats/ rīkojies patvaļīgi un savas pilnvaras izmantojis neleģitīmu mērķu sasniegšanai.

[2.3] No dokumentācijas secina, ka jau 25.04.2019. būvvalde sastādījusi sākotnējo atzinumu par minētās būves pārbaudi un atzinums izsniegts abām kopīpašniecēm. Atzinums satur atsauces uz normatīvajiem aktiem, /amats/ norādījumu izpildes termiņu un norādi par apstrīdēšanas termiņu. 23.04.2019. /amats/ /pers. B/ sagatavojusi un parakstījusi vēstuli nekustamajā īpašumā dzīvojošām personām, kurā norādīts uz nepieciešamību izstrādāt būvniecības dokumentāciju patvaļīgi veiktās dzīvojamās mājas pārbūves legalizēšanai. Vienlaicīgi norādīts, ka īpašumā pēc pārbūves darbiem 1981.gadā veikta otrā stāva loga nomaiņa bez nepieciešamās dokumentācijas noformēšanas, taču ir iestājies administratīvā pārkāpuma noilgums.

13.05.2019. Būvvaldei notikusi e-sarakste ar vienas īpašnieces meitu saistībā ar 2019.gada atzinumu par būves pārbaudi, kurā norādīts, ka tiek veikti darbi neatbilstību novēršanai.

Savos paskaidrojumos /amats/ norādījis, ka atzinumam nav piemērojamas Administratīvā procesa prasības un, ka adresāta tiesības apstrīdēt atzinumu ir atkarīgas no /amats/ turpmāk veiktajām darbībām, kas saistāmas ar Būvniecības informācijas sistēmas darbības specifiku dokumentu noformēšanā.

2021.gada novembrī prasītāja izsniegusi nekustamā īpašuma īpašniecei atbildi uz iesniegumu, kurā faktiski konstatēts tas pats, ko īpašniece jau norādījusi savā iesniegumā. Uzskata, ka prasītājai kā /amats/, pirms atbildes sniegšanas bija jāieskatās /amats/ sagatavotajos dokumentos, jo ir bijis

saņemts iesniegums un uzsākta lietvedība par iesniegumā norādītajiem apstākļiem, un jāsecina, ka sagatavotajā Atzinumā, nevērtējot to, vai fiziska apsekošana ir notikusi pēc būtības, nav atsauču uz normatīvajiem aktiem, nav apstrīdēšanas termiņa norāde.

Uzskata, ka adresātam nav jānodarbojas ar minēšanu, uz kādu tiesību normu iestāde ir atsaukusies, uzdodot konkrētas darbības atzinuma adresātam.

[2.4] Prasītāja sastādīto Atzinumu uzskata par tiesisku. No prasītājas atbildes pašvaldība secinājusi, ka tai nav izstrādāti saistošie noteikumi "Par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu" un, ka šo noteikumu neesamība neļauj /amats/ atsaukties uz konkrētajiem saistošajiem noteikumiem.

Atbildētāja uzskata, ka administratīvo procesu iestādē neregulē Būvniecības informācijas sistēma, bet tas ir līdzeklis procesa atvieglošanai un atzinumam ir jāatbilst administratīvā akta prasībām, kas šajā gadījumā nav novērojams.

Uzskata, ka prasītāja nav pildījusi savus ar darba līgumu uzliktos pienākumus, turklāt nav sagatavojusi arī saistošo noteikumu projektu par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu, kuru /Nosaukums A/ dome prasītājai uzdevusi jau 2015. gada 29. decembra sēdē un uz kuru neesamību atsaucas pati prasītāja. Tādēļ uzskata, ka bez soda piemērošanas prasītāja kā /amats/ nesaprastu savas kļūdas darba organizēšanā.

[2.5] Nepiekrīt prasītājas apgalvojumam par atbildētājas nodomu atbrīvoties no prasītājas un tendenciozu, diskriminējošu un nepamatotu attieksmi pret prasītāju no izpilddirektora puses, norādot, ka izpilddirektors ir prasītājas tiešais darba vadītājs un atbilstoši pašvaldības nolikumam pašvaldības izpilddirektoram ir tiesības izdot darbiniekiem saistošus rīkojumus, jo pašvaldības izpilddirektors vada pašvaldības struktūrvienību darbu.

Norāda, ka par šī gada aprīli un maijā saņemtām sūdzībām atbildētāja nav piemērojusi prasītājai disciplinārsodus pēc paskaidrojumu saņemšanas, bet atkārtoti rakstiski lūgusi neskaidros jautājumus noskaidrot un pēc nepieciešamības konsultēties saistītajās valsts iestādēs pirms būvvalde pieņem lēmumu un nevis pēc lēmuma pieņemšanas, kas rada lēmuma adresātam pamatu apstrīdēt Būvvaldes pieņemtos lēmumus un ietekmē pašvaldības citu struktūrvienību laika resursus sūdzību izskatīšanā.

[2.6] Uzskata, ka /amats/ ir jāpārliecinās par sagatavotā lēmuma vai dokumenta pamatotību un tiesiskumu arī gadījumos, ja pats /amats/ nav konkrētā lēmuma vai dokumenta projekta autors. Pieņemto lēmumu pamatojums nebūtu jāpieprasa prasītājas darba devējam (pašvaldībai), bet tas būtu būvvaldei jānorāda pieņemtajos lēmumos atbilstoši Administratīvā procesa likumam. Pieņemtajiem lēmumiem ir jābūt konsekventi izrietošiem no piemērotām tiesību normām, pamatotiem un izskaidrotiem tā, lai adresāts tos saprastu.

Atbilstoši darba līgumam un amata aprakstam /amats/ atbild par būvvaldes veiktām darbībām un dokumentu sagatavošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām. /amats/ ir jānodrošina kontrole un darba vadīšana pārraudzībā esošajā struktūrvienībā, vienlaicīgi esot arī par padomdevēju, ja tas nepieciešams, jo pretējā gadījumā darba devējam nebūtu nepieciešami iestāžu vai struktūrvienību vadītāji. Atbildīga rīcība un rūpība ir starp tām kompetencēm, ko darba devējs sagaida no darbinieka.

Būvvaldes nolikuma 3.punkts paredz, ka būvvalde savā darbībā ievēro spēkā esošos normatīvos aktus un, ka būvvaldes darbu organizē un vada /amats/.

Prasītāja, veicot /amats/ darba pienākumus, pieļāvusi paviršību, neskatoties uz to, ka /amats/ amata apraksta 9.13.punkts paredz darbiniekam saistību pilnveidot amata pienākumu izpildei nepieciešamās iemaņas un prasmes, turklāt ne tikai tad, kad uz to norāda darba devējs.

Norāda, ka prasītāja kļūdaini pieteikuma pirmajā lapā, atsaucas uz rājiena pamatojumu, norādot, ka rājiens saistīts "ar nepiedienīgu uzvedību laikā, kad tiek pildīti amata pienākumi", jo šāda formulējuma disciplinārsoda piemērošanas rīkojuma pamatojumā nav. Disciplinārsods prasītājai ir piemērots pamatoti un nav atceļams. Lūdz prasību noraidīt.

[3] Tiesas sēdē prasītājas pārstāve zvērināta advokāte I.Pazare prasību uzturēja uz tiem pamatiem, kas norādīti prasības pieteikumā, sniedzot rakstveida paskaidrojumus.

Savos rakstveida paskaidrojumos prasītājas pārstāve norāda, ka pašvaldība turpina uzstāt, ka /amats/ /uzvārds/ sagatavotais Atzinums ir administratīvais akts.

Taču tiesu prakses apkopojumā "TIESU PRAKSE PAR ADMINISTRATĪVAJĀM TIESĀM PAKĻAUTAJIEM PRASĪJUMIEM (2017.–2021. maijs)" ir norādīts, ka /amats/ (būvvaldes) izdarīts patvaļīgas būvniecības fakta fiksējums nav konstatējošs administratīvais akts, bet ir tikai procesuāla darbība bez patstāvīgas tiesiskās iedarbības, jo tiesību normas neparedz iestādes kompetenci vispārsaistoši (bez saistības ar notiekošu administratīvo procesu par patvaļīgās būvniecības seku novēršanu), vienīgi pašmērķīgi konstatēt, ka kādā objektā ir veikta patvaļīga būvniecība.

Augstākā tiesa, vērtējot /amats/ atzinumā ietverto norādījumu iesniegt dokumentus, ir atzinusi, ka iestādes pieprasījums iesniegt dokumentus ir administratīvās lietas ietvaros veikta informācijas iegūšana Administratīvā procesa likuma 59.panta izpratnē, kas neveido atsevišķu faktisko rīcību vai administratīvo aktu, kas būtu nodoams tiesas kontrolei; tiesas kontrolei ir pakļauts galīgais iestādes lēmums lietā. /amats/ atzinums kā tāds uzskatāms par administratīvo aktu vienīgi tajos gadījumos, ja šajā atzinumā ir noteikts pienākums apturēt būvdarbus vai pārtraukt patvaļīgās būves ekspluatāciju. Savukārt visos pārējos gadījumos /amats/ atzinums uzskatāms vienīgi par pamatu būvvaldei turpināt attiecīgo administratīvo procesu un lemt par to, kādā veidā konstatētie pārkāpumi ir novēršami.

Ņemot vērā tiesu praksi, pašvaldības uzskats, ka /amats/ atzinums ir administratīvais, nav pareizs, un tas ir pretrunā tiesu prakses atziņām. Attiecīgi arī prasītājai izteiktais rājiens ir nepamatots un kā tāds tas ir atceļams.

Atbilstoši Būvniecības likuma 24.panta (8) daļai, "Būvvalde vai institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, adresātam nelabvēlīgu lēmumu (piemēram, atteikumu izdot būvatļauju, akceptēt būvniecības ieceri un izdarīt atzīmi būvniecības informācijas sistēmā par projektēšanas nosacījumu izpildi) būvniecības informācijas sistēmā paraksta ar drošu elektronisko parakstu. Citus lēmumus, atzinumus un atzīmes būvvalde vai institūcija, kura pilda būvvaldes funkcijas, būvniecības informācijas sistēmā izdod un izdara strukturētu datu veidā un paraksta ar būvniecības informācijas sistēmas elektroniskajā pakalpojumā pieejamo elektroniskās parakstīšanas rīku." Tadejādi arī no Būvniecības likuma regulējuma par dokumentu noformēšanas kārtību, izriet, ka atzinums nav adresātam nelabvēlīgs lēmums.

Turklāt šajā gadījumā ir pamats konstatēt, ka pašvaldība, gan atceļot /amats/ atzinumu, ar kuru kopīpašnieki aicināti iesniegt informāciju patvaļīgās būvniecības seku novēršanai, gan sodot /am, ir rīkojusies interešu konflikta apstākļos. Atbilstoši kadastra datiem, /Nosaukums A/ pašvaldība ir nekustamā īpašuma /adrese A/, kopīpašnieks.

Tāpat prasītāja uztur savu argumentu, ka rājiens izteikts, pārkāpjot Darba likumā noteikto termiņu, jo kopš iespējamā pārkāpuma atklāšanas dienas (2021.gada 8.decembris) un rājiena izteikšanas (2022.gada 10.februāris) pagājuši vairāk kā 2 mēneši, kas pārsniedz Darba likumā noteikto 1 mēneša termiņu un tam papildus pieskaitāmās prasītājas 10 atvaļinājuma dienas no 03.01.2022 līdz 12.01.2022.

Uzskata rājiena pamatojumu par prettiesisku un pretrunā ilggadīgai tiesu praksei. Tas izteikts interešu konflikta apstākļos, kā arī pārkāpjot Darba likumā noteikto kārtību.

[4] Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē prasību neatzina, pievienojoties atbildētājas rakstveida paskaidrojumiem, uzsverot, ka strīdus būtība nav tas, vai sagatavotais būvvaldes atzinums ir administratīvais akts. Ir jānodala lieta, kas tika skatīta administratīvā komisijā par atzinuma likumību, no /amats/ rīcības.

Apsekojot būvi un konstatējot pārkāpumu objektā, /amats/ bija jākonstatē tikai nelikumīgas būvniecības fakts, bet tālāk būvvaldei jāpieņem lēmums kā to nosaka Būvniecības likuma 18.panta piektā daļa, kas netika izdarīts.

2021. gada 8. novembra atzinumā /amats/ uzdevis darbības ar atšķirīgiem izpildes termiņiem, pieļaujot nekonsekvenci dokumenta sastādīšanā. Atzinumā nav atsauces uz normatīviem aktiem. Šo atzinumu Administratīvo aktu strīdu komisija atcēlusi.

25.04.2019. Būvvalde jau sastādījusi sākotnējo atzinumu par minētās būves pārbaudi, kurš satur atsauces uz normatīvajiem aktiem, /amats/ norādījumu izpildes termiņu un norādi par apstrīdēšanas termiņu. Ievērotas visas administratīvā akta sastāvdaļas, tas arī sastādīts BIS sistēmā.

Būvniecības informācijas sistēma ir tikai līdzeklis procesa atvieglošanai un atzinumam ir jāatbilst administratīvā akta prasībām.

Prasītājai kā /amats/ bija jāieskatās /amats/ sastādītos dokumentos, jo bija saņemts iesniegums atjaunot iepriekšējo stāvokli. /amats/ ir apturējis būvvaldes lēmuma izdošanu, jo jau uzdevis veikt konkrētas darbības. Jautājums par patvaļīgu būvniecību nav guvis risinājumu kopš 2019.gada, nav saprotams, kā šo jautājumu būvvalde taisījās risināt.

/amats/ amata aprakstā ir norādīts, ka tiešais priekšnieks ir /amats/. /amats/ darbībā ir jāievēro rūpība.

Vērš uzmanību, ka tieši prasītājai bija jāsagatavo saistošo noteikumu projekts par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu, ko /Nosaukums A/ dome prasītājai uzdeva jau 2015. gada 29. decembra sēdē.

Izdodot dokumentu ir jāizvērtē lietderības apsvērumu, lai sasniegtu likumīgu mērķi. Esošā situācijā nav saprotams, kāds ir tiesiskas situācijas risinājums.

/amats/ ir jāpārliecinās par sagatavotā dokumenta pamatotību un tiesiskumu, kaut arī pats nav iesaistīts šī dokumenta sastādīšanā. Būvvaldei bija jāpieņem lēmums, kam jāizriet no tiesību normām.

Būvvaldes nolikums uzliek pienākumu ievērot spēkā esošos normatīvos aktus, to organizē /amats/.

Termiņš rājiena pieņemšanai nav pārkāpts, jo lieta tika skatīta 2022.gada 4.janvārī. Šajā sēdē komisija atsevišķi skatīja iesniegumā norādīto par ļaunprātīgu rīcību no būvvaldes puses.

Piemērotais disciplinārsods ir pamatots un prasība ir noraidāma.

Motīvu daļa

[5] Iepazinusies ar lietas materiāliem, noklausījusies lietas dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus tiesa atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[5.1] Prasība iesniegta tiesā 2022.gada 21.aprīlī, līdz ar to prasītāja ir ievērojusi Darba likuma 90.panta ceturtajā daļā paredzētas tiesības lūgt disciplinārsoda atcelšanu mēneša laikā no rājiena izteikšanas dienas šā likuma 94.pantā noteiktajā kārtībā.

[5.2] No lietas materiāliem redzams, ka

- prasītāja ir pieņemta darbā /Nosaukums A/ pašvaldībā par /amats/.

- 2021. gada 8. novembrī /amats/ sastādījis atzinumu par būves apsekošanu, kas apstrīdēts /Nosaukums A/ pašvaldībā. Uzsāktajā lietvedībā /Nosaukums A/ domes Administratīvo aktu strīdu komisija, pamatojoties uz procesuālo un materiālo tiesību normu pārkāpumiem, atcēlusi Būvvaldes 2021. gada 8. novembra atzinumu, atzīstot to par prettiesisku.

- Ar /Nosaukums A/ pašvaldības 2022. gada 17. janvāra rīkojumu Nr. 8-pers prasītājai pieprasīti paskaidrojumi. Ar 2022. gada 2. februāra rīkojumu Nr. 22-pers prasītājai pieprasīti papildus paskaidrojumi, kuri bija jāsniedz līdz 2022. gada 3. februāra plkst. 12:00.

- Ar /Nosaukums A/ pašvaldības 2022. gada 10. februāra rīkojumu Nr. 29-pers prasītājai par 2020. gada 6. februāra darba līguma Nr. 26/2020 (jaunā redakcija) 3.1. un 3.2., tai skaitā Amata apraksta 9.10., 12.3., 12.8.punktā noteikto darbinieka pienākumu pārkāpšanu piemērots disciplinārsods– rājiens, kuru prasītāja pārsūdzējusi.

- 2022. gada 17.martā /Nosaukums A/ pašvaldības izpilddirektors nolēmis rīkojumu par disciplinārsoda – rājiena piemērošanu prasītājai atstāt negrozītu.

[5.2] Tiesa nevar piekrist prasītājas viedoklim, ka konkrētajā gadījumā par pārkāpuma atklāšanas dienu ir atzīstams 2021.gada 8.decembris, kad pašvaldībā tika iesniegta trešās personas iesniegums par Atzinumu.

Augstākās tiesas Senāts ir atzinis, ka par pārkāpuma atklāšanas dienu uzskatāma tā diena, kad ir pabeigta attiecīga pārbaude, apstākļu noskaidrošana un tiek konstatēts (atklāts), ka persona tiešām ir izdarījusi darbības, par kurām paredzēta atbildība (*skat. 2009.gada 30.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-307/2009 8.punktu*).

No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja no 2022.gada 3.janvāra līdz 12.janvārim atradusies atvaļinājumā un līdz 2022.gada 03.februārim pašvaldības izpilddirektors izprasīja papildu informāciju un paskaidrojumus no iesaistītajām personām, tostarp prasītājas. Tādejādi, konkrētajā gadījumā par pārkāpuma atklāšanas dienu ir atzīstams 2022.gada 04.janvāris, kad ar /Nosaukums A/ domes Administratīvo aktu strīdu komisija izskatījusi saņemto iedzīvotājas iesniegumu, atceļot būvvaldes 2021.gada 8.novembra Atzinumu.

Tiesa uzskata, ka lietas materiāli neliecina par to, ka atbildētājs būtu nepamatoti vilcinājies ar dienesta pārbaudes veikšanu vai lēmuma pieņemšanu.

Tiesa ņem vērā, ka disciplinārsoda piemērošanas gadījumā Darba likums noteic darba devējam pienākumu gan rakstveidā iepazīstināt darbinieku ar pārkāpuma būtību, gan pieprasīt darbiniekam rakstveida paskaidrojumu par izdarīto pārkāpumu, gan izvērtēt izdarītā pārkāpuma smagumu, apstākļus, kādos tas izdarīts, kā arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējo darbu, līdz ar to dienesta pārbaudes veikšana vai neveikšana ir tikai un vienīgi darba devēja kompetencē. Turklāt iepriekš minētā noskaidrojamā informācija var prasīt zināmu apstrādi, tostarp faktu pārbaudi, pierādījumu iegūšanu un secinājumu izdarīšanu. Līdz ar to par pārkāpuma atklāšanas dienu ir uzskatāma diena, kad kompetentā persona, veicot nepieciešamās pārbaudes, var pietiekami skaidri secināt, ka attiecīgai darbinieka rīcībai ir pārkāpuma pazīmes. Atbildētājs, pieņemot lēmumu par rājiena izteikšanu 2022.gada 10.februārī, ir ievērojis Darba likuma 90.panta trešajā daļā noteikto termiņu.

[5.3] Darba likuma 90.panta otrā daļa nosaka, ka pirms piezīmes vai rājiena izteikšanas darba devējs rakstveidā iepazīstina darbinieku ar viņa izdarītā pārkāpuma būtību un pēc tam pieprasa viņa rakstveida paskaidrojumu par izdarīto pārkāpumu.

Tiesa atzīst, ka šāda kārtība noteikta aiz apsvērumiem, ka piezīmes vai rājiena izteikšanai var būt dažādas sekas, tādēļ darba devējam ir jāizvērtē izdarītā pārkāpuma būtiskums un arī darbiniekam ir tiesības zināt darba devēja iebildumus par darbinieka rīcību, lai attiecīgi varētu sniegt paskaidrojumus.

No lietas materiāliem izriet, ka darba devējs 2022. gada 17. janvārī rakstveidā sagatavoja rīkojumu Nr. 8- pers, kurā atspoguļojis izdarītā pārkāpuma būtību un apstākļus un pieprasījis no prasītājas rakstveida paskaidrojumu par dokumentā norādītajiem apstākļiem, savukārt ar 2022. gada 2. februāra rīkojumu Nr. 22-pers prasītājai pieprasīti papildus paskaidrojumi, līdz ar ko disciplinārsoda piemērošanas kārtība ir ievērota. Atbildētājs ir ievērojis Darba likuma 90.panta otrajā daļā noteikto rājiena piemērošanas kārtību, proti, pirms rājiena izteikšanas rakstveidā iepazīstinājis darbinieku ar viņa izdarītā pārkāpuma būtību un pieprasījis no darbinieka rakstveida paskaidrojumu par izdarīto pārkāpumu .

[5.4] Rājiens prasītājai izteikts par Darba līguma 3.1., 3.2.punkta, Amata apraksta 9.10., 12.3. un 12.8.punktā norādīto darbinieka pienākumu pārkāpšanu.

Darba līguma 3.1.punkts nosaka darbinieka pienākumu veikt darbu ar tādu rūpību, kāda atbilstoši darba raksturam un darba veikšanai nepieciešamajām darbinieka spējām un piemērotībai būtu no viņa sagaidāma. Šī līguma 3.2.punkts paredz veikt pienākumus, kas noteikti amata aprakstā un kuri nepieciešami saistības pienācīgam izpildījumam. Ievērot darba devēja iekšējos normatīvus, ar kuriem darbinieks tiek iepazīstināts.

Amata apraksta 9.10.punkts paredz ievērot Latvijas Republikā spēkā esošos tiesību aktus, personas datu aizsardzības noteikumus, /Nosaukums

A/ domes lēmumus un iekšējos normatīvus. 12.3.punkts paredz darbinieka atbildību par sava darba izpildi saskaņā ar darbu regulējošiem normatīviem, par savu pieņemto lēmumu un rīcības likumību, bet 12.8.punkts – atbildību par dokumentu sagatavošanu, kārtošanu un uzglabāšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tostarp tiesību aktu prasībām fizisko personu datu apstrādes jomā.

Būvvaldes nolikuma 3.punkts paredz, ka būvvalde savā darbībā ievēro spēkā esošos normatīvos aktus un, ka būvvaldes darbu organizē un vada /amats/.

Līdz ar to atbildētājs pamatoti uzskata, ka atbilstoši Darba līgumam un Amata aprakstam /amats/ atbild par būvvaldes veiktām darbībām un dokumentu sagatavošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām. /amats/ bija jānodrošina kontrole un darba vadīšana pārraudzībā esošajā struktūrvienībā. Darba devējam ir tiesības sagaidīt no darbinieka atbildīgu rīcību un rūpību darbā.

Izvērtējot rājiena tiesisko pamatojumu, tiesa atzīst, ka ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem un lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem, ir gūts apstiprinājums rīkojumā par rājiena piemērošanu norādītajiem apstākļiem .

Darba likuma 50.panta pirmā daļa paredz, ka darbiniekam ir pienākums veikt darbu ar tādu rūpību, kāda atbilstoši darba raksturam un darba veikšanai nepieciešamajām darbinieka spējām un piemērotībai būtu taisnīgi no viņa sagaidāma, saskaņā ar 51.panta pirmo un otro daļu, darbiniekam ir pienākums veikt tos darbus, kuri nepieciešami viņa saistības pienācīgam izpildījumam, darba devējam ir pienākums nodrošināt tādu darba organizāciju un darba apstākļus, lai darbinieks varētu izpildīt viņam noteikto darbu. Darba likuma 81.panta pirmā daļa paredz, ka darbiniekam savu darba pienākumu ietvaros ir pienākums rūpēties par to, lai pēc iespējas novērstu vai mazinātu šķēršļus, kas nelabvēlīgi ietekmē vai var ietekmēt parasto darba gaitu uzņēmumā, kā arī par to, lai pēc iespējas novērstu vai mazinātu draudošus vai jau radušos zaudējumus. Izņēmums pieļaujams tikai tajā gadījumā, kad šāda rīcība darbiniekam nav pa spēkam, nav no viņa taisnīgi sagaidāma vai arī to aizliedzis darba devējs. Savukārt Darba likuma 90.panta pirmā daļa paredz, ka par noteiktās darba kārtības vai darba līguma pārkāpšanu darba devējs darbiniekam var izteikt rakstveida piezīmi vai rājienu, minot tos apstākļus, kas norāda uz pārkāpuma izdarīšanu.

Tiesa secina, ka prasītāja kā /amats/, nenokontrolējot 2021. gada 8. novembrī /amats/ sastādīto atzinumu, pieļāvusi paviršību.

[5.5] /amats/ atzinums uzskatāms par administratīvo aktu, ja šajā atzinumā ir noteikts konkrēts pienākums. Savukārt visos pārējos gadījumos /amats/ atzinums uzskatāms vienīgi par pamatu būvvaldei turpināt attiecīgo administratīvo procesu un lemt par to, kādā veidā konstatētie pārkāpumi ir novēršami (skat. *Senāta 2017. gada 10. aprīļa lēmuma lietā Nr. SKA-956/2017 9. punktu*). 2021.gada 8.novembra atzinumā nav tikai fiksēta situācija dabā, un tas būves kopīpašniekam uzliek pienākumu.

Taču tas, vai /amats/ atzinums uzskatāms par administratīvo aktu vai nē, nemaina lietas būtību. Tiesa norāda, ka šajā lietā tai nav jāvērtē, vai bija pamats administratīvā akta izdošanai. Tāpat tiesai nav pamata izvērtēt, vai /amats/Atzinums par būves stāvokli ir administratīvs akts, jo šo apstākļu izvērtēšana nav izskatīšanas priekšmets lietā. Šajā lietā ir jāizvērtē tikai iespējamie pārkāpumi /pers. B/ darbībās, kas saistīti ar šo Atzinumu, kas bija par pamatu viņas disciplinārai sodīšanai.

Atbildētāja pārstāve pamatoti uzskata, ka lietā ir jāizvērtē rājiena izdošanas likumība. Atzinums ir atcelts. Tajā /amats/ ir uzdevis trešai personai iesniegt dokumentus noteiktā termiņā, kas nav viņa kompetencē. Vienozīmīgi, ka būvvaldes izdotie lēmumi nošķirami pēc to juridiskās dabas. Iestāde izdod dokumentus atbilstoši noteiktiem kritērijiem. Taču to izdošanas likumība, pamatojums bija jāpārbauda tās vadītājai. /amats/ jautājumu par būvniecības dokumentācijas iesniegšanu nevar izlemt ar /amats/ atzinumu. To var izdarīt tikai pati būvvalde.

[5.6] Tāpat tiesa uzskata, ka piemērotais disciplinārsods konkrētajā gadījumā atbilst pieļauto pārkāpumu smagumam, jo prasītājas pieļautie pārkāpumi, ievērojot amata aprakstā noteiktos darba pienākumus, ir nevis formāli, bet tādi, kas nepārprotami atstāj ietekmi uz pašvaldības pārvaldes funkciju izpildi, jo pieņemtajiem lēmumiem jābūt pamatotiem un izskaidrotiem, lai adresāts tos saprastu. Turklāt pašvaldības vai valsts iestādēm, pildot savus uzdevumus un funkcijas, nav paredzētas nekāda veida atkāpes no tiesību normu pareizas ievērošanas, proti, iestādei kā jebkuram pārzinim, pieņemot nolēmumus un sagatavojot dokumentus, jāievēro visas normatīvo aktu prasības.

Tiesa uzskata, ka 2022. gada 10. februāra rīkojumā Nr.29-pers konstatētais atbilst faktiskajiem apstākļiem, tādēļ /Nosaukums A/ pašvaldība, nodibinot pārkāpumus prasītājas amata pienākumu pildīšanā, bija tiesīga izteikt prasītājai rājienu. Šajā rīkojumā ir detalizēti izklāstīta prasītājas pieļauto pārkāpumu būtība.

Tiesa secina, ka prasītājai kā /amats/ bija pienākums saskaņā ar Būvvaldes nolikuma 3.punktu kontrolēt un organizēt nodaļas darbinieka atzinumu par būves pārbaudi sastādīšanu atbilstību normatīvo aktu prasībām, saskaņā ar 12.8.punktu būt atbildīgai par dokumentu kārtošanu un sagatavošanu, tai skaitā jākontrolē nodaļas darbinieku ievadīto informāciju datu bāzēs. Administratīvo aktu strīdu komisija atcēlusi Būvvaldes 2021. gada 8. novembra atzinumu, jo konstatēja procesuālo un materiālo tiesību normu pārkāpumus šajā dokumentā.

No Atzinuma par būves pārbaudi redzams, ka /amats/ uzdevis ne tikai pārtraukt patvaļīgu būvniecību /adrese A/, bet, pārsniedzot savu kompetenci, uzdevis mājas kopīpašniecei iesniegt būvvaldē saskaņošanai arhitekta, projektētāja būvniecības ieceres dokumentāciju, dzīvojamās mājas pārbūves, atjaunošanas būvniecības ieceres dokumentāciju, uzdevis iesniegt rakstisku viedokli par patvaļīgās būvniecības seku novēršanu, nosakot atšķirīgus izpildes termiņus.

Vērtējot prasītājai piemēroto sodu, tiesa ņem vērā sastādīto dokumentu raksturu un apstākļus, kādos pārkāpums izdarīts un uzskata, ka tas nevar tikt atzīts kā formāls, tādēļ ir disciplināri sodāms un piemērotais sods ir samērīgs.

Noskaidrots, ka prasītājai jau 2020. gada 30. decembrī atbildētājs jau bija izteicis prasītājai rājienu par darba līguma un noteiktās kārtības pārkāpšanu.

Tiesa nekonstatē, ka darba devējs, izsakot prasītājai rājienu, neievēroja samērīguma principu, vai neievēroja Darba likuma 90.panta otrajā daļā noteikto procedūru, tādēļ 2022.gada 10.februāra rīkojums Nr. 29-pers un 2022.gada 17.marta lēmums Nr. 1.13/IZ706 ir pamatoti.

Ar /Nosaukums A/ pašvaldības 2022. gada 10. februāra rīkojumu Nr. 29-pers "Par rājiena izteikšanu /amats/ /pers. B/" redzams, ka darba devējs izteica prasītājai rājienu par būvvaldes veiktajām darbībām un dokumenta sagatavošanu neatbilstoši normatīvo aktu prasībām, par rūpības neesamību un paviršību, veicot /amats/ pienākumus, par neatbilstošu darba vadīšanas pārraudzību esošā struktūrvienībā.

[5.7] Tiesa uzskata, ka likums neaizliedz darba devējam, konstatējot kādas kļūdas /amats/ darbā, pārbaudīt /amats/ kompetenci šādu iestādes darbības nodrošināšanas uzdevumu izpildē, viņas veiktā darba kvalitāti un, konstatējot pārkāpumus, rīkoties atbilstoši likumam.

Prasītājas argumenti, ka neviens būvvaldei pirms Atzinuma sagatavošanas nebija izskaidrojis par juridiskām niansēm, tehniskiem risinājumiem, kas jāņem vērā, noformējot Atzinumu par būves pārbaudi Būvniecības informācijas sistēmā (BIS), vien apliecina, ka prasītāja nav kontrolējusi ievadīto informāciju un izpildes termiņus. Par nepamatotiem tiesa atzīst prasītājas argumentus par nepienācīgu apmācību sistēmas BIS ierakstu veikšanai, jo ikviena jauna būvniecības iecere Latvijā reģistrējama digitāli BIS sistēmā jau vairākus gadus.

Tiesa secina, ka nepastāv likumīgs pamats disciplinārsoda atcelšanai, jo lietas iztiesāšanas gaitā nav apstiprinājies neviens no prasībā minētajiem argumentiem un neapstiprinājās, ka darba devējs tendenciozi, diskriminējoši attiektos pret prasītāju, kas ir tikai viņas subjektīvs uzskats un neatbilst faktiskajiem lietas apstākļiem. Tiesas skatījumā atbildētāja ir pierādījusi, ka prasītāja ar savu rīcību ir pārkāpusi darba līguma, amata apraksta, darba kārtības noteikumus. Tādēļ /Nosaukums A/ pašvaldība pamatoti izdevusi rīkojumu Nr. 29-pers, ko ar lēmumu Nr. 1.13/IZ760 atstājusi spēkā. Prasība ir noraidāma.

[6] Prasītāja ir atbrīvota no valsts nodevas par pieteikuma iesniegšanu un ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem par pavēstu, pieteikuma sūtīšanu. Tādēļ šos nenomaksātos tiesas izdevumus saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu uzņemas valsts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5., 42., 93., 97., 189.-193.pantiem, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. B/ prasību pret /Nosaukums A/ pašvaldību par rīkojuma Nr. 29-pers un lēmuma Nr. 1.13/IZ706 atcelšanu – **noraidīt**.

Spriedums sastādīts un pieejams tiešsaistes sistēmā 2022.gada 7.septembrī, kas uzskatāms par sprieduma pasludināšanas datumu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību par to iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnesis I.Kligačs

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZĪMOGU.